

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

11–15. novembar 2024.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Novembar 2024.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1

Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 15.11.2024	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	5.870,62	-2,08%	30,22%
Dow Jones Industrial	SAD	43.444,99	-1,24%	24,32%
NASDAQ	SAD	18.680,12	-3,15%	32,35%
Dax 30	Nemačka	19.210,81	-0,02%	21,69%
CAC 40	Francuska	7.269,63	-0,94%	1,41%
FTSE 100	Velika Britanija	8.063,61	-0,11%	8,81%
NIKKEI 225	Japan	38.642,91	-2,17%	15,61%
Shanghai Composite	Kina	3.330,73	-3,52%	9,17%

Izvor: Bloomberg.

1.3

Kretanja na deviznom tržištu

EUR			USD				
Kurs	Promena		Kurs	Promena			
	1w	YoY		1w	YoY		
EUR/USD	1,0549	-1,49%	-2,86%	USD/EUR	0,9480	1,52%	2,95%
EUR/GBP	0,8354	0,61%	-4,42%	USD/GBP	0,7919	2,13%	-1,60%
EUR/CHF	0,9355	-0,30%	-2,98%	USD/CHF	0,8869	1,22%	-0,11%
EUR/JPY	162,75	-0,45%	-0,43%	USD/JPY	154,28	1,06%	2,50%
EUR/CAD	1,4854	-0,35%	-0,60%	USD/CAD	1,4081	1,17%	2,33%

Izvor: Bloomberg.

1.4

Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	3,17%	0,2	-74,1	4,57%	-3,0	-75,0	4,70%	0,0	-48,7	0,96%	0,2	-74,4
1M	3,06%	-2,5	-77,7	4,61%	-0,6	-72,1	4,71%	0,1	-49,0	0,95%	0,4	-75,1
3M	3,00%	-3,4	-100,4	4,49%	-2,5	-87,6	4,69%	0,0	-53,8	1,07%	-1,9	-64,1
6M	2,75%	-7,4	-132,3	4,39%	-0,9	-98,3	4,61%	1,4	-64,0	1,19%	-1,7	-47,1
12M	2,48%	-5,9	-155,8	4,24%	2,4	-99,5	4,48%	5,8	-66,3	1,41%	-1,5	7,1

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5

Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T4 (u %)
Evropska centralna banka	3,25	-0,25	17. 10. 2024.	12. 12. 2024.	3,00
Federalne rezerve SAD	4,50–4,75	-0,25	7. 11. 2024.	18. 12. 2024.	4,50–4,75
Banka Engleske	4,75	-0,25	7. 11. 2024.	19. 12. 2024.	4,75
Banka Kanade	3,75	-0,50	23. 10. 2024.	11. 12. 2024.	3,50
Narodna banka Švajcarske	1,00	-0,25	26. 9. 2024.	12. 12. 2024.	0,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB.

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 1,49% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,0497 do 1,0728 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0549 do 1,0649 (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Američki dolar je, uz manje dnevne oscilacije, jačao prema evru i većini drugih valuta tokom cele nedelje, podstaknut višim prinosima na obveznice u SAD i pobedom Donald Trampa na predsedničkim izborima u SAD.

Evro je u ponedeljak pao na najniži nivo u skoro sedam meseci u odnosu na američki dolar, usled zabrinutosti investitora oko mogućeg uvođenja tarifa od strane nove administracije Bele kuće, koje bi mogle da naškode ekonomiji zone evra. Očekuje se da bi sprovođenje mera koje je Tramp nudio, uključujući uvođenje tarifa i smanjenje poreza, doprinelo rastu inflacije i prinosa obveznica, ostavljajući FED-u manje prostora za smanjenje kamatnih stopa, što doprinosi jačanju dolara.

Evro je nastavio da slabi i u utorak nakon objave podataka da je ZEW indeks ekonomskih očekivanja za Nemačku u novembru smanjen za 5,7 poena, sa 13,1 na 7,4 (očekivano 13,2), dok je ZEW indeks procene trenutne ekonomске situacije smanjen za 4,5 poena (na -91,4) i našao se na najnižem nivou od maja 2020. godine. ZEW indeks ekonomskih očekivanja za zonu evra u novembru je smanjen za 7,6 poena (na 12,5), dok je ZEW indeks procene trenutne ekonomске situacije za zonu evra smanjen za 3,0 poena (na -43,8).

U izveštajnom periodu evro oslabio prema dolaru za 1,49%, na najniži nivo u prethodnoj godini dana

U sredu je objavljen podatak da su potrošačke cene u SAD u oktobru povećane za 0,2% na mesečnom nivou, dok je godišnja stopa rasta potrošačkih cena iznosila 2,6%, nakon rasta od 2,4% s kraja prethodnog meseca. Nakon objave ovih podataka dolar je nakratko oslabio, ali je ubrzo ponovo počeo da jača, pa se kurs EUR/USD do kraja dana spustio ispod nivoa od 1,06 dolara za evro (1,0569 na zatvaranju u sredu).

Evro je nastavio da slabi u četvrtak nakon što je objavljen podatak da je industrijska proizvodnja u zoni evra u septembru smanjena za 2,0% (očekivano -1,4%), nakon rasta od 1,5% prethodnog meseca. U odnosu na septembar prethodne godine, proizvodnja je niža za 2,8% (očekivano -2,0%).

S druge strane, proizvođačke cene u SAD u oktobru su povećane za 0,2% u odnosu na prethodni mesec, u skladu sa očekivanjima. U odnosu na isti mesec prethodne godine, proizvođačke cene su povećane za 2,4%, iznad očekivanja (2,3%). Predsednik FED-a Pauel izjavio je u četvrtak da je ekonomija SAD ostala snažna, što ostavlja prostor FED-u da bude oprezan i da smanji restriktivnost monetarne politike sporijim tempom. Nakon njegovog govora, tržišni učesnici su ublažili očekivanja da će FED smanjiti kamatne stope na sledećem sastanku u decembru, dok su prinosi u SAD zabeležili rast duž krive, a dolar je dodatno ojačao.

1.6

Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

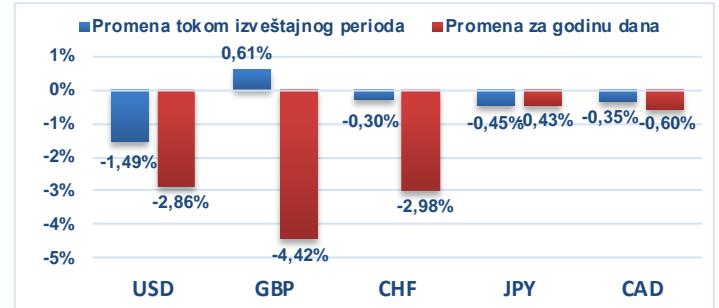
1.7

Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

1.8

Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

Dolar je nastavio da jača i poslednjeg dana ove nedelje. Maloprodaja u SAD u oktobru je povećana za 0,4% u odnosu na prethodni mesec, dok se očekivao rast od 0,3%, nakon rasta od 0,8% u septembru. Pokazatelj proizvodne aktivnosti u oblasti koju pokriva FED iz Njujorka (*Empire Manufacturing*) u novembru je povećan za 43,1 poen (najveće mesečno povećanje od juna 2020. god), na 31,2 (na kraju oktobra iznosio -11,9). Industrijska proizvodnja u SAD u oktobru je smanjena za 0,3% u odnosu na prethodni mesec, manje od očekivanog pada od 0,4%, nakon pada od 0,5% u septembru.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0549 američkih dolara za evro, što je najniža vrednost na zatvaranju za izveštajni period.

Državne obveznice SAD

Tokom izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica SAD zabeležili su rast duž skoro cele krive, dok su na najkraćim ročnostima (do tri meseca) smanjeni. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za 5 b.p., na 4,31%, dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za 13,5 b.p., na 4,44%.

Prinosi su tokom izveštajnog perioda porasli, kako su ekonomski podaci nastavili da ukazuju na otpornost američke privrede. Takođe, predsednik FED-a Pauel istakao je mogućnost da FED u narednom periodu smanjuje kamatne stope nešto sporijim tempom, usled solidne ekonomske aktivnosti i dalje prisutnih cenovnih pritisaka. Pored toga, prinosi na dužim ročnostima nastavili su snažan mesečni rast, voden očekivanjima ekspanzivnije fiskalne politike pod vlašću republikanaca.

Potrošačke cene u SAD u oktobru su povećane za 0,2% u odnosu na prethodni mesec, dok je godišnja stopa rasta potrošačkih cena iznosila 2,6%, nakon rasta od 2,4% s kraja prethodnog meseca. Bazna inflacija, koja isključuje volatilne kategorije hrane i energenata, u oktobru je na mesečnom nivou iznosila 0,3%, treći mesec zaredom, dok je u odnosu na isti mesec prethodne godine bazna inflacija iznosila 3,3%. Svi podaci su bili u skladu sa očekivanjima.

Proizvođačke cene u SAD u oktobru su povećane za 0,2% u odnosu na prethodni mesec, u skladu sa očekivanjima, nakon rasta od 0,1% u septembru. U odnosu na isti mesec prethodne godine, proizvođačke cene su povećane za 2,4%, (očekivano 2,3%), nakon rasta od 1,9% s kraja prethodnog meseca.

Predsednik FED-a Pauel izjavio je da je ekonomija SAD ostala snažna, što ostavlja prostor FED-u da bude oprezan i da smanjuje restriktivnost monetarne politike potencijalno sporijim tempom. Pauel je rekao da se inflacija znatno smanjila ka ciljanom nivou od 2%, ali da još uvek nije dostigla taj nivo i dodao da očekuje nastavak smanjenja stope rasta potrošačkih cena. Istakao je da je privredna aktivnost SAD nastavila da raste snažnim tempom, s prosečnom stopom rasta od 3% u prethodne dve godine, dok je tržište rada ostalo otporno.

Godišnji rast potrošačkih cena u oktobru iznosio 2,6%, u skladu sa očekivanjima, nakon 2,4% u septembru

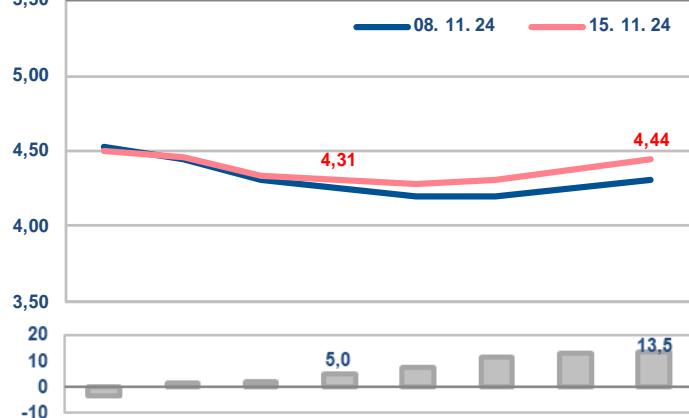
Maloprodaja u SAD u oktobru je povećana za 0,4% u odnosu na prethodni mesec, dok se očekivao rast od 0,3%, nakon rasta od 0,8% u septembru (revidirano sa 0,4%). Maloprodaja bez volatilnih kategorija, koja najpričinjuje oslikava komponentu potrošnje stanovništva u BDP-u, smanjena je u oktobru za 0,1% u odnosu na prethodni mesec, dok se očekivao rast od 0,3%, nakon rasta od 1,2% u septembru (revidirano sa 0,7%).

Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 9. novembra smanjen je sa 221 hiljade na 217 hiljada, dok se očekivalo da iznosi 220 hiljada.

Pokazatelj proizvodne aktivnosti u oblasti koju pokriva FED iz Njujorka u novembru je povećan za 43,1 poen, što predstavlja najveće mesečno povećanje od juna 2020. godine, na 31,2 (očekivano da iznosi 0,0), pri čemu se našao na najvišem nivou od decembra 2021. godine, dok je na kraju prethodnog meseca iznosio -11,9.

1.9
5,50
5,00
4,50
4,00
3,50

Kriva prinosu državnih obveznica SAD u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.10

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta potrošačkih cena, Y/Y	Okt.	2,6%	2,6%	2,4%
Pokazatelj proizvodne aktivnosti u oblasti koju pokriva FED iz Njujorka	Nov.	0,0	31,2	-11,9
Maloprodaja, M/M	Okt.	0,3%	0,4%	0,8%

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica smanjeni su na ročnostima od jedne do šest godina, dok su na ostaku krive ostali skoro nepromenjeni. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 6 b.p., na 2,12%, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 1 b.p., na 2,35%.

Prinosi su tokom nedelje opali usled rasta straha investitora da uvođenje visokih uvoznih carina od strane SAD može negativno uticati na privrednu aktivnost zone evra, zbog čega bi ECB možda mogla da ubrza smanjenje kamatnih stopa. Pored toga, prinosi su dodatno opali usled zabrinutosti koja se javila nakon raspada nemačke vlade prošle nedelje.

ZEW indeks ekonomskih očekivanja za Nemačku u novembru je smanjen za 5,7 poena, sa 13,1 na 7,4, dok se očekivalo da blago poraste (na 13,2). ZEW indeks procene trenutne ekonomske situacije za Nemačku smanjen je za 4,5 poena, sa -86,9 na -91,4, čime se našao na najnižem nivou od maja 2020, dok se očekivalo da se poveća na -85,0. Predsednik ZEW instituta Vambah izjavio je da je pogoršanje ekonomskog sentimena posledica rezultata predsedničkih izbora u SAD, što je donekle potvrđeno rastom ekonomskih očekivanja za SAD i padom ekonomskog sentimena zone evra i Kine. Pored toga, na pad ekonomskih očekivanja uticao je i raspad koalicije nemačke vlade. Međutim, pojedini ispitanci su imali optimističniji stav i izjavili su da očekuju poboljšanje ekonomskih izgleda za Nemačku nakon vanrednih izbora koji će biti održani početkom sledeće godine.

ZEW indeks ekonomskih očekivanja za zonu evra u novembru je smanjen za 7,6 poena, sa 20,1 na 12,5, dok je ZEW indeks procene trenutne ekonomske situacije za zonu evra smanjen za 3,0 poena, sa -40,8 na -43,8.

Strah od uvođenja visokih uvoznih carina od strane SAD podstakli su pad prinosu na obveznice u evrima

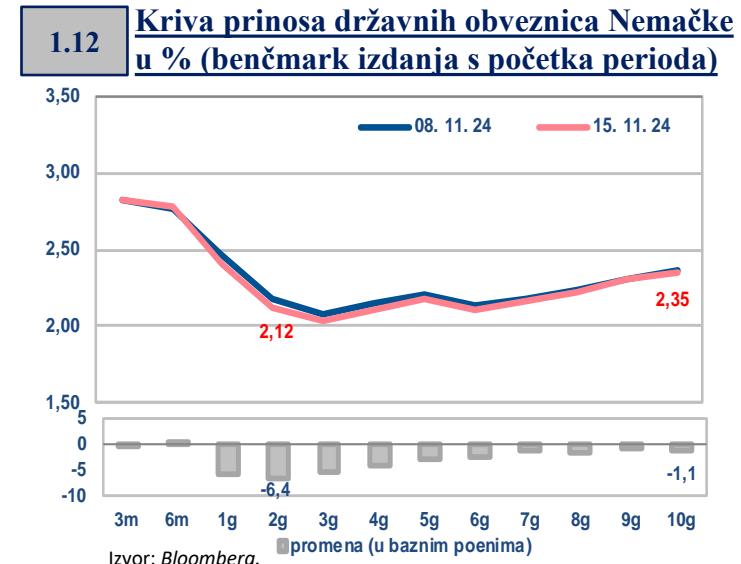
Kancelar Olaf Šolc i lider najveće opozicione partije, Hrišćansko-demokratske unije (CDU), Fridrik Merc složili su se da glasanje o poverenju vladi bude održano 16. decembra, posle čega će uslediti izbori, verovatno 23. februara.

Stopa rasta BDP-a u zoni evra, prema drugoj proceni, u trećem tromesečju iznosila je 0,4% u odnosu na prethodno tromeseče (nakon rasta od 0,2% u drugom tromesečju), dok je godišnja stopa rasta BDP-a iznosila 0,9%. Oba podatka su bila u skladu sa očekivanjima i preliminarnim procenama.

Industrijska proizvodnja u zoni evra u septembru je smanjena za 2,0%, dok se očekivao manji pad (-1,4%), nakon što je u prethodnom mesecu zabeležila rast od 1,5% (revidirano sa 1,8%). U odnosu na isti mesec prethodne godine, proizvodnja je niža za 2,8% (očekivano -2,0%), nakon pada od 0,1% s kraja avgusta (revidirano sa 0,1%).

Potpredsednik ECB-a De Gindos rekao je da su poslednji podaci o stopi rasta inflacije povećali uverenje zvaničnika da bi ECB mogla da nastavi sa smanjenjem kamatnih stopa. Istakao je da se očekuje pad inflacije u oblasti usluga u narednim mesecima, a da će stopa rasta potrošačkih cena nastaviti stabilno da se kreće ka 2%. De Gindos je istakao da će dalji tok monetarne politike zavisiti od kretanja inflacije.

1.12

1.13

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
ZEW indeks ekonomskih očekivanja za Nemačku	Nov.	13,2	7,4	13,1
Stopa rasta BDP, druga procena Q/Q	3T	0,4%	0,4%	0,2%
Industrijska proizvodnja u zoni evra M/M	Sep.	-1,4%	-2,0%	1,5%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabralih zemalja u razvoju

2.1

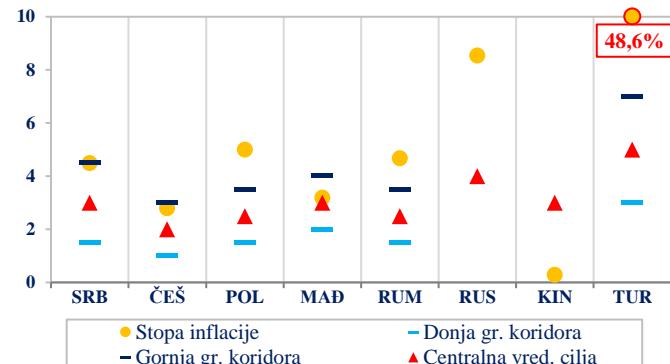
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T4, %)*
Srbija (NBS)	5,75	-0,25	12. 9. 2024.	12. 12. 2024.	5,45
Češka (CNB)	4,00	-0,25	7. 11. 2024.	19. 12. 2024.	3,80
Poljska (NBP)	5,75	-0,25	4. 10. 2023.	4. 12. 2024.	5,75
Madarska (MNB)	6,50	-0,25	24. 9. 2024.	17. 12. 2024.	6,25
Rumunija (NBR)	6,50	-0,25	7. 8. 2024.	15. 1. 2025.	6,25
Turska (CBRT)	50,00	5,00	21. 3. 2024.	21. 11. 2024.	48,50
Rusija (CBR)	21,00	2,00	25. 10. 2024.	20. 12. 2024.	-
Kina (PBoC)	1,50	-0,20	24. 9. 2024.	-	-

Izvor: Bloomberg / * T4 2024. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Tokom izveštajnog perioda objavljeni su sledeći podaci o stopama inflacije u oktobru, među kojima podaci za zemlje regiona centralne i istočne Evrope (CEE) ukazuju na blago jačanje inflacionih pritisaka:

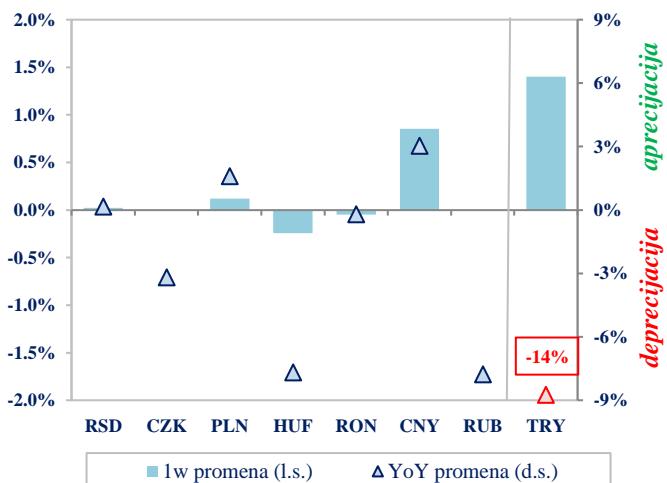
- Stopa inflacije u Rumuniji iznosila je 4,7% YoY (0,6% MoM) i nalazi se blago iznad podatka iz septembra od 4,6% YoY (0,3% MoM) i očekivanja analitičara 4,6% YoY (0,4% MoM). Bazna inflacija iznosi 5,6% YoY, što je nepromenjeno u odnosu na nivo iz septembra;
- Stopa inflacije u Madarskoj iznosila je 3,2% YoY (0,1% MoM), što je iznad nivoa iz septembra od 3,0% YoY (-0,1% MoM), ali ispod očekivanja analitičara od 3,5% YoY (0,4% MoM). Bazna inflacija je zabeležila nivo od 4,4% YoY, što je ispod nivoa iz septembra od 4,8% YoY;
- Stopa inflacije u Češkoj iznosila je 2,8% YoY (0,3% MoM), što je iznad nivoa iz septembra od 2,6% YoY (-0,4% MoM) i u skladu sa očekivanjem analitičara. Bazna inflacija iznosi 2,4% YoY, što je blago iznad nivoa iz septembra (2,3% YoY);
- Stopa inflacije u Kini iznosila je 0,3% YoY, što je blago ispod nivoa iz septembra i očekivanja tržišnih učesnika od 0,4% YoY. Bazna inflacija u Kini je u oktobru iznosila 0,2% YoY;
- Stopa inflacije u Rusiji iznosila je 8,5% YoY (0,8% MoM), što je blago ispod nivoa iz septembra od 8,6% YoY (0,5% MoM) i očekivanja analitičara 8,6% YoY. Bazna inflacija je iznosila 8,2% YoY (8,3% YoY u septembru).

Tokom izveštajnog perioda objavljene su i sledeće preliminarne procene stope rasta BDP-a za treće tromesečje za posmatrane zemlje:

- Stopa rasta BDP-a Rumunije je iznosila 1,1% YoY (0,0% QoQ), što je ispod očekivanja tržišnih učesnika od 1,6% YoY (0,6% QoQ), ali iznad nivoa iz drugog tromesečja od 0,9% YoY (0,1% QoQ).
- Stopa rasta BDP-a Poljske iznosila je 2,7% YoY (-0,2% QoQ), što je ispod očekivanja tržišnih učesnika od 2,9% YoY (0,3% QoQ), kao i ispod nivoa iz drugog tromesečja od 3,2% YoY (1,2% QoQ).
- Stopa rasta BDP-a Rusije iznosi 3,1% YoY, što je ispod nivoa iz drugog tromesečja od 4,1% YoY.

2.3

Promena lokalnih valuta izabralih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (s dospećem 2032. godine)

Emитент (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija	4,750	2,0	-155,0
Češka	3,873	4,0	-52,0
Poljska	5,572	1,7	2,1
Madarska	6,534	-5,6	-54,8
Rumunija	6,996	10,5	-6,9
Turska	27,900	10,0	447,0
Kina	1,947	-6,3	-73,3

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Refinitiv) i Srbiju (podaci CRHoV sa sekundarnog tržišta).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata smanjena je za **4,65%** i kretala se u rasponu od 2.563,05 do 2.612,64 dolara po unci (vrednost na kraju dana, *Bloomberg*).

Najznačajniji faktori koji su uticali na pad cene zlata tokom čitavog izveštajnog perioda bili su: efekat koji je izazvala pobeda Donalda Trampa na predsedničkim izborima u SAD na gotovo konstantno jačanje vrednosti dolara (jak dollar čini zlato skupljim za vlasnike drugih valuta) i šire implikacije njegove pobjede na buduću fiskalnu i monetarnu politiku SAD (tarife koje predlaže novoizabrani predsednik Tramp smatraju se potencijalnim pokretačima inflacije, što bi moglo da navede FED da uspori tempo smanjenja stope), kao i povećanje stopa prinosa na državne obveznice SAD, naročito nakon objavljivanja podataka većem od očekivanog rasta maloprodaje u najvećoj svetskoj ekonomiji prošlog meseca.

Cena zlata smanjena za 4,65% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 2.563,05 dolara po unci

Na ograničenje daljeg pada cene zlata tokom posmatrane nedelje znatno su uticali sledeći faktori: geopolitičke tenzije na Bliskom istoku, ratni sukob Rusije i Ukrajine, očekivanje smanjenja nivoa referentne kamatne stope FED-a za 25 b.p., što bi moglo oslabiti vrednost dolara, a zlato učinilo privlačnijim za kupce usled ekonomskih i geopolitičkih neizvesnosti, kao i predviđanja analitičara iz pojedinih banaka da bi cene zlata mogle dostići nivo od oko 3.000 dolara po unci u 2025. godini.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda zabeležen je pad cene nafte tipa brent od **3,83%**, koja se kretala u rasponu od 71,04 do 72,56 dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg*).

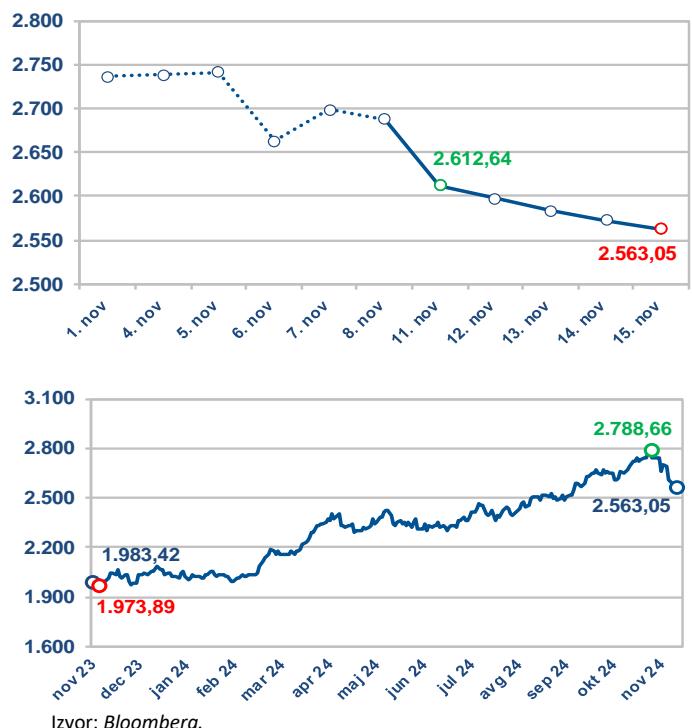
Na pad cene nafte tokom posmatrane nedelje uticali su sledeći faktori: razočaranost investitora u najnoviji stimulativni plan za podsticaj razvoja ekonomije Kine; predviđanje Međunarodne agencije za energetiku (*IEA*) da će globalna ponuda nafte premašiti tražnju u 2025, čak i pored najavljenih rezova u proizvodnji *OPEC*-a; projekcije *OPEC*-a sa smanjenim prognozama rasta globalne tražnje za naftom u 2024 i 2025. godini; jačanje vrednosti dolara nakon pobede Donalda Trampa na izborima u SAD, što čini berzansku robu denominovanu u američkoj valuti, kao što je nafta, skupljom za vlasnike drugih valuta, a time utiče i na smanjenje tražnje, kao i pretnje budućeg predsednika SAD Trampa da će povećati carine na robu iz Kine.

Cena nafte smanjena za 3,83% i na kraju posmatranog perioda iznosila 71,04 dolara po barelu

Na ograničenje daljeg pada cene nafte u posmatranom periodu uticali su sledeći faktori: mogući prekidi u snabdevanju naftom zbog daljeg pooštravanja sukoba između Irana i Izraela; odluka grupe *OPEC+* o odlaganju planiranog povećanja proizvodnje do januara 2025; izveštaj Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) o naglom smanjenju nivoa zaliha sirove nafte u SAD, kao i smanjen broj operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

